

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejski

SSN Marek Siwek

w sprawie **P. Z.**,

skazanego z art. 207 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 września 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku

z dnia 8 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 300/24,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Północ w Gdańsku do
ponownego rozpoznania.**

Paweł Kołodziejski

Igor Zgoliński

Marek Siwek

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z 8 kwietnia 2024 r., sygn. II K 300/24, P. Z. został uznany za winnego tego, że w okresie od lipca 2017 r. do dnia 27 listopada 2023 r. w G. przy ul. L., znęcał się psychicznie i fizycznie nad

swoją matką M. K. w ten sposób, że wielokrotnie wszczynał awantury, podczas których dusił, popychał, szarpał, rzucał w pokrzywdzoną przedmiotami (szklanki, butelki, kula inwalidzka/ortopedyczna), ubliżał i poniżał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe oraz groźbą popełnienia samobójstwa wymuszał przekazywanie mu pieniędzy, tj. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k., za które została wymierzona kara 10 miesięcy pozbawienia wolności, wykonanie której na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 2 lata, na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. skazany zobowiązany został do informowania sądu o przebiegu okresu próby, zaś na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. zobowiązany do poddania się terapii uzależnień, na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzeczone zostały środki karne w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną M. K. i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość 50 metrów na okres 2 lat; na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 624 § 1 k.p.k., art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych orzeczono w przedmiocie kosztów.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 8 maja 2024 r.

Od tego orzeczenia w kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając je na niekorzyść skazanego w części, w której nie orzeczono o oddaniu skazanego pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym (art. 73 § 2 k.k.), zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie tego przepisu prawa materialnego, polegające na jego niezastosowaniu, mimo warunkowego zawieszenia wykonania kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. popełnione z użyciem przemocy na szkodę wspólnie zamieszkującej z nim matki. W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Północ w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, wobec czego podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Słusznie podniósł Prokurator Generalny, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisu wskazanego w zarzucie kasacyjnym, polegającą na zaniechaniu oddania skazanego P. Z. pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym. Stosownie do treści art. 73 § 2 k.k. obowiązek orzeczenia dozoru aktualizuje się m.in. wobec sprawcy skazanego na probacyjną karę pozbawienia wolności, który popełnił przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej. Te uwarunkowania wystąpiły w realiach niniejszej sprawy, w której P. Z. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy, którego dopuścił się na szkodę wspólnie z nim zamieszkującej matki M. L. . Z zebranego i ujawnionego w toku rozprawy materiału dowodowego, w tym zeznań pokrzywdzonej i wyjaśnień oskarżonego wprost bowiem wynika, że inkryminowane zachowania P. Z. wobec matki miały miejsce w okresie jego wspólnego z nią zamieszkiwania w należącym do M. L. mieszkaniu w G. przy ul. L. (zał. 2, k. 4-6, 25-26, 38-39, 108-111). W pisemnych motywach wyroku owa kwestia nie została w ogóle poruszona. Trafnie natomiast zauważył skarżący, że niezastosowania art. 73 § 2 k.k. nie mogła uzasadniać okoliczność w postaci ustania z dniem 27 listopada 2023 r. stanu wspólnego zamieszkiwania pokrzywdzonej i skazanego. Relevantnym bowiem pozostaje tu stan występujący w czasie popełnienia przestępstwa, a nie w momencie wyrokowania, nawet w wypadku gdy sprawca i pokrzywdzony w chwili wyrokowania razem już nie mieszkają i wszystko wskazuje, względnie nawet jest absolutnie pewne (np. wobec śmierci pokrzywdzonego), że stan ten jest trwały (tak SN np. w wyrokach z dnia 28 lipca 2020 r., V KK 370/19, z dnia 22 czerwca 2023 r., V KK 560/22).

Powyższa argumentacja determinowała uwzględnienie środka zaskarżenia, wydanie w zaskarżonej części wyroku kasatoryjnego i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Na marginesie jeszcze wspomnieć można o mankamentach rozstrzygnięć zawartych w pkt II i V wyroku, które co prawda pozostawały poza zakresem kasacyjnego zaskarżenia, aczkolwiek należy dążyć do niwelowania tego typu rozstrzygnięć z tzw. obrotu prawnego.

[J.J.]

[a.ł]

Paweł Kołodziejcki Igor Zgoliński Marek Siwek